

ПОРЯДОК УКЛАДЕННЯ ШЛЮБУ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄС

Чуга С.С.,

*студентка магістратури факультету європейського
права та правознавства
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

Останнім часом багато представниць прекрасної статі пов'язують своє життя узами шлюбу з громадянами іноземних держав. Причини, що штовхнули на такий крок, різні: деякі розчарувалися у співвітчизниках і знайшла свою долю за кордоном, хтось, більш прагматична, зробила свій вибір, бажаючи поліпшити матеріальне становище, а хтось уклала шлюб з іноземцем по любові. До речі, вельми сприяють таким спілкам і різні агентства, що влаштовують особисте життя українських дівчат та громадян інших держав.

Проблеми правового регулювання шлюбу та сім'ї були предметом досліджень відомих вчених – фахівців у галузі цивільного і сімейного права: Г.Ю. Швидкої, О.В. Кожевникової, Б.О. Левківського, А.М. Белякової, В.І. Борисової, В.С. Гопанчука, І.О. Дзери, О.В. Дзери, Н.М. Єршової, О.С. Юффе, О.С. Захарової, О.М. Калітенко, Г.К. Матвєєва, Р.М. Мінченко, Є.Ф. Мельник, Є.А. Поссе, З.В. Ромовської, В.О. Рясенцева, Л.А. Савченко, О.І. Сафончик, Г.М. Свердловя, Р.О. Стефанчука, В.О. Тархова, В.І. Труби, С.Я. Фурси, Є.О. Харитонова, В.Ф. Чигиря, Я.М. Шевченко та ін, проте комплексного порівняльного аналізу законодавства України та країн Європейського Союзу про шлюб не було зроблено, ось чому є актуальним дане порівняння.

Мета дослідження – вивчення особливостей і напрямів трансформації сучасної шлюбної поведінки населення України та країн ЄвроСоюзу.

Не дивлячись на відмінності у правових системах, менталітету, ступеню задоволення матеріальних, культурних і духовних потреб громадян у законодавстві, що регулює питання укладення шлюбу в Україні та країн ЄС є *подібності, схожості*, зокрема:

- всюди чітко визначені нормативно – правові акти, що регулюють шлюбно-сімейні відносини;
- укласти шлюб дозволяється після виповнення повноліття, з 18 років;
- у всіх країнах можливе укладення шлюбу раніше, але при різних обставин у виняткових випадках;
- є вичерпний перелік документів, яких необхідно подати для оформлення документів для законного укладення шлюбу;
- перешкоди для укладення шлюбу всюди тотожні;
- як в Україні, так і в країнах ЄС заборонений одностатевий шлюб.

Головними відмінностями у законодавчому регулюванні укладення шлюбу в Україні, Словаччині та Польщі є мова церемонії реєстрації шлюбу. В нашій державі церемонія реєстрації шлюбу проводиться державною українською мовою або мовою нацменшин, у Словаччині та Польщі лише державною. Якщо майбутні подружжя не розмовляють державною мовою, зобов'язані наняти перекладача [9;11] .

В Угорщині та Румунії трошки толерантніше відносяться до людей, які належать до іншого національного етнікуму.

Наприклад, в Угорщині мова церемонія також державна – угорська; якщо майбутні подружжя не розуміють її – забезпечують перекладача. Але, при умові, що працівник органу РАЦС, свідки, і майбутні подружжя розмовляють іншою мовою, то можливо і мовою нацменшин [5] . В Румунії також румунською мовою, але подружжя має право попросити проведення церемонії укладення шлюбу іншою мовою, при умові, що офіцер реєстрації актів громадянського стану розмовляє відповідною мовою [14] .

Наступне, органи, що реєструють шлюб. В Україні це управління юстиції, органи РАЦС, виконавчі органи сільських селищних, міських рад, а коли громадянин нашої держави проживає або знаходиться за кордоном, то цю функцію виконують консульські установи [2]. Не так в Угорщині та Румунії, де реєструвати шлюб мають право лише органи РАЦСу та консульські установи [6;7], а в Словаччині та Польщі окрім цих установ функцію реєстрації шлюбу виконують ще церква та інші релігійні громадськості [8;13] .

І звичайно не треба нам забувати про розмір мита при укладенні та реєстрації шлюбу. В цьому пункті відчувається сама більша різниця між Україною та країн Європейського Союзу. Поки в Україні офіційно платимо 0,85 грн., про що видається квитанція, доти в країнах ЄС цей розмір значно перевищує цю суму [3]. Зокрема : в Польщі маємо заплатити до 250 гривень [10], в Угорщині від 0 до 1000 гривень [12], в Словаччині від 800 до 2000 гривень[11], а найдорожча реєстрація шлюбу нам обійдеться в Румунії від 250 до 2300 гривень, а при швидкому оформленні документів (за 1 доби) сума приросте аж до 14 000 гривень[14]!

Для кращого і простішого зрозуміння всього вище вказаного пропоную проглянути наступну таблицю, яка допоможе Вам легше сприймати інформацію.

Знання про шлюб і сім'ю необхідні для вирішення ряду важливих задач соціально-економічного розвитку України. Вивчення динаміки шлюбності між громадянами України та громадянами іноземних держав, зокрема Європейського Союзу розширює знання про вплив соціально-економічних факторів на демографічні процеси. Особливості шлюбності необхідно враховувати при розробці ефективних заходів, спрямованих на оптимізацію відтворення населення [15].

Одним з головних упереджувальних напрямів подолання кризи в шлюбно - сімейних процесах є збереження і відновлення шлюбних традицій. Передумовою для цього можуть стати, насамперед, формування сімейно-дружньої політики на ринку праці не тільки в Україні, а в країнах Європейської спільноти, підвищення рівня життя і поліпшення соціально-економічного становища населення, зокрема молоді.

Список використаних джерел:

1. Сімейний кодекс України, (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 21-22, зі змінами та доповненнями;
2. Правила державної реєстрації актів цивільного стану в Україні затверджено наказом міністерства юстиції України від 18.10.2000 р. № 52/5
3. Закон України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, N 38, ст.509)
4. Декрет Кабінету Міністрів України від 21.01.1993 № 7-93 «Про державне мито».
5. 1952. évi IV. Törvény a házasságról, a családról és a gyámságról. (1979. évi 13. törvényerejű rendelet; 24/1986. (VI. 26.) MT rendelet)
6. Legea 287 / 2009 privind Codul civil

7. Dz.U. 1964 nr 9 poz. 59, Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
8. Zakon c. 36 / 2006, O rodine
9. Ustawa z dnia 29 września 1986 r. so zmiana weszła w życie w 2013 roku.10.
10. Migračné informačné centrum IOM Medzinárodnej organizácie pre migráciu., www.mic.iom.sk
11. http://www.hoxa.hu/?p1=forum_tema&p2=125855
12. http://www.beckshop.ro/fisiere/5982_fp_2748_Beckshop-dreptul-familiei-conform-noului-cod-civil_extras.pdf.
13. <http://www.stare-civila.gov.md/pages/casatorie-inregistare>.
14. Швидка Г.Ю. Шлюбна ситуація в європейських країнах. Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України, 2008.

Науковий керівник: д.ю.н., проф. Рогач Олександр Янович.